

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ

Затверджено
на засіданні кафедри
фінансів, обліку і аудиту
протокол № 1
від 29.08.2024 р.

БАНКІВСЬКА СИСТЕМА
СИЛАБУС
2024/2025 навч. рр.

Галузь знань	– 07 «Управління і адміністрування»
Спеціальність	– – 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»
Освітні програми	– «Управління фінансами, банківська справа та страхування»
Освітній рівень	– перший (бакалавр)
Цикл підготовки	професійний
Кількість кредитів ЄКТС	– 4 (120 годин)
Семестр	– 4
Сторінка курсу в MOODLE	– https://do.kart.edu.ua/course/view.php?id=13992
Лектор курсу	– Бойко Дмитро Іванович (канд. економ. наук, доцент)
Профайл викладача	– https://kart.edu.ua/staff/bojko-dmitro-ivanovich
Контакти викладача (e-mail)	– boyko20@kart.edu.ua
Адреса кафедри: м. Харків, майдан Фейербаха, 7, корпус 3, ауд. 515-516 Час та аудиторія проведення занять: згідно розкладу – https://kart.edu.ua/osvita/portal-rz	
Додаткові інформаційні матеріали: http://lib.kart.edu.ua/	

Метою викладання навчальної дисципліни «Банківська система» є сприяння формуванню у майбутнього фахівця сучасної науково-методичної основи про функціонування центрального та комерційного банку, отримання системи спеціальних знань з банківської справи і вмінь використовувати одержані знання при проведенні банківських операцій пов'язаних з здійсненням активних та пасивних операцій, наданням банківських послуг та забезпеченням фінансової стійкості банків

Заплановані загальні компетентності (ЗК), спеціальні (фахові) компетентності (СК), результати навчання (ПР):

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК11. Здатність спілкуватися з представниками інших професій груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності)

ЗК15. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.

СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система, страхування та фондовий ринок).

СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.

СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

ПР02. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.

ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи, страхування та фондового ринку.

ПР07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері банківської справи.

Чому ви маєте обрати цей курс?

Якщо ви бажаєте опанувати теоретичні засади і методологію проведення банківських операцій та надання банківських послуг; набути вміння оперувати нормативно-правовими документами НБУ, аналізувати стан банківських операцій, розв'язувати питання взаємовідносин між клієнтами і комерційними банками та між НБУ і комерційними банками, тоді вам просто обов'язково варто йти на цей курс!

Від здобувачів очікується: базове розуміння фінансової системи, а також обізнаність в питаннях банківського законодавства.

Методи навчання

Цей курс дає здобувачам освіти глибоке розуміння теоретичних, організаційно-правових та практичних засад банківських операцій.

Курс супроводжується текстовим матеріалом, презентаціями та груповими завданнями. Здобувачі освіти матимуть можливість застосовувати отримані знання для аналізу діяльності певного банку.

Практичні заняття курсу передбачають вивчення прийомів та методів аналізу стану банківських операцій, розв'язування питань взаємовідносин між клієнтами і комерційними банками та між НБУ і комерційними банками. Виконання завдань супроводжується зануренням у суміжні дисципліни, що доповнюють теми, та формує у студента інформаційну та комунікативну компетентності.

Теми курсу

Тема 1. Економічні і правові основи функціонування банківської системи.

Історія розвитку банківництва та роль банків в системі ринкової інфраструктури. Становлення банківської системи незалежної України.

Тема 2. Центральний банк в економічній системі держави.

Статус та принципи організації діяльності центрального банку. Керівні органи НБУ. Завдання та функції НБУ. Реалізація грошово-кредитної політики НБУ. Регулювання та нагляд за діяльністю банків.

Тема 3. Організація діяльності комерційного банку

Банківська система: суть, будова. Види банківських установ та їх функції. Характеристика і класифікація банківських операцій. Порядок реєстрації банківських установ. Ліцензування банківської діяльності. Організаційна структура та управління банком.

Тема 4. Операції з формування банківських ресурсів

Склад і структура ресурсів банку. Формування власного капіталу банку. Депозитні операції банків. Міжбанківські кредити як джерело запозичення банківських ресурсів. Управління ресурсами банку.

Тема 5. Операції банків з обслуговування платіжного обороту

Основи організації грошових розрахунків у народному господарстві. Ведення рахунків клієнтів. Основні принципи організації безготівкового платіжного обороту. Види платіжних інструментів при здійсненні безготівкових банківських розрахунків. Міжбанківські розрахунки в національній валюті. Кореспондентські відносини між банками. Система електронних платежів. Банківська платіжна картка як засіб розрахунків. Організація касової роботи в установах банків.

Тема 6. Кредитні операції банків

Суть кредиту, класифікація банківських кредитів. Принципи кредитування. Кредитний потенціал банку, етапи процесу кредитування. Ціна банківського кредиту. Оцінка кредитоспроможності позичальника.

Забезпечення кредитів і особливості кожного виду забезпечення кредитів. Кредитні ризики. Класифікація кредитів за ступенем ризику.

Загальні положення про створення банками резерву на покриття кредитних ризиків. Проблемні кредити, порядок їх погашення. Особливості механізму надання та погашення окремих видів кредитів.

Тема 7. Операції банків в іноземній валюті

Поняття валюти, валютного курсу, котирування валюти. Відкриття і ведення валютних рахунків клієнтів. Неторговельні операції в іноземній валюті. Торговельні операції банків в іноземній валюті. Валютне кредитування.

Тема 8 Операції банку з цінними паперами

Загальна характеристика діяльності банків на ринку цінних паперів. Класифікація операцій банків з цінними паперами. Пасивні операції банків з цінними паперами. Активні операції банків з цінними паперами. Позабалансові операції банків з цінними паперами.

Тема 9. Операції з надання банківських послуг

Загальна характеристика та види нетрадиційних банківських операцій і послуг. Лізингові операції. Факторинг та форфейтинг. Інші нетрадиційні операції та послуги банків.

Сфера реалізації набутих знань і вмінь в майбутній професії

Фахівець, підготовлений для роботи в банківських установах, повинен здійснювати аналіз та оцінку діяльності банку, працювати з фінансовими звітами банку, давати оцінку та аналізувати стан ліквідності і платоспроможності банку, оформляти банківські документи, визначати розмір наявних банківських ресурсів та потребу в них, оцінювати кредитоспроможність позичальників банків.

Ресурси курсу

- 1 <http://lib.kart.edu.ua/> (Електронний портал УкрДУЗТ)
- 2 <http://portal.rada.gov.ua> (Офіційний портал Верховної Ради України);
- 3 <https://www.kmu.gov.ua> (Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України (КМУ));
- 4 <https://mof.gov.ua/uk> (Міністерство фінансів України);
- 5 <https://www.bank.gov.ua> (НБУ)

Додатковий матеріал та посилання на електронні ресурси доступні на сайті Університету у розділі «дистанційне навчання» поряд із питаннями, над якими необхідно поміркувати під час підготовки для обговорення в аудиторії. Необхідна підготовка повинна бути завершена до початку наступної лекції.

Форми та методи оцінювання

При оцінюванні результатів навчання керуватися Положенням про контроль та оцінювання якості знань студентів в УкрДУЗТ зі змінами та доповненнями – <https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/05/pologennya-pro-kontrol-ta-ocinuvannya-2015.pdf>

Види контролю: поточний, модульний, підсумковий. Методи контролю: виконання практичних завдань, усне і письмове опитування, відповіді на тестові завдання за темами курсу, тестовий модульний контроль, іспит.

Максимальна кількість балів за модуль		
Поточний контроль	Модульний контроль (тести)	Сума балів за модуль
до 60	до 40	до 100
Поточний контроль		кількість балів
Усне опитування		15
Виконання практичних завдань		25
Тестові завдання за темами курсу		20
Підсумок		60

Визначення назви задержавною шкалою	Визначення назви за шкалою ECTS	За 100 бальною шкалою	ECTS оцінка
ВІДМІННО – 5	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A
ДОБРЕ – 4	Дуже добре – вище середньогорівня з кількома помилками	82-89	B
	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81	C
ЗАДОВІЛЬНО - 3	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74	D
	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-68	E
НЕЗАДОВІЛЬНО - 2	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим як отримати залік (без повторного вивчення модуля)	35-59	FX
	Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота (повторне вивчення модуля)	<35	F

Академічна доброчесність

Кодекс академічної доброчесності Українського державного університету залізничного транспорту доступний за посиланням:

<https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/06/kodex.pdf>

Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових та навчальних працях працівників і здобувачів вищої освіти доступне за посиланням:

https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/poloz_zap_plagiat.pdf

Інтеграція здобувачів освіти із обмеженими можливостями

Вища освіта є провідним чинником підвищення соціального статусу, досягнення духовної, матеріальної незалежності і соціалізації молоді з обмеженими функціональними можливостями й відображає стан розвитку демократичних процесів і гуманізації суспільства.

Для інтеграції здобувачів із обмеженими можливостями в освітній процес Українського державного університету залізничного транспорту створена система дистанційного навчання на основі сучасних педагогічних, інформаційних та телекомунікаційних технологій.